Наше Слово

УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИК
TYGODNIK UKRAIŃSKI
UKRAINIAN WEEKLY

Рік LXIX № 51 (3514) Варшава, 22 грудня 2024 року, Ціна / Cena 5 zł (vat = 8%) INDEKS 366609 ISSN 0027-8254 Інтернет-версія газети nasze-slowo.pl

Вітаємо з Різдвом Христовим та Новим 2025 роком!

«Треба берегти Україну і не забувати рідну мову». с. 6

«Ой, хто, хто Миколая любить». с. 10

ISSN 027-8254
51
9 770027 825245

eprasa.pl 4ba59ad6e4

Вифлеємська зірка засвітила і новину нам сповістила!

Народився Бог Спаситель!

У наші хати і серця завітав блаженний Гість!

Думками будьмо серед ближніх в домівках і в Україні, просячи, щоб Новонароджений приніс нашій духовній Батьківщині спокій, справедливий мир і вільне життя без тривог і страждань.

Усім Українцям, які вірні рідному нашому слову, та польським Приятелям зичимо родинного відпочинку та щастя у Новому 2025 році.

Редакція «Нашого слова»

Наше Різдвяне Диво!

Чи в час війни, коли кожного дня вбивають мирних людей, руйнують будинки, цілі села й міста, необхідну для життя інфраструктуру, коли на нулі гинуть наші Герої, а їхні рідні вмиваються сльозами та потерпають від розпачу, можна і потрібно повертатися до Різдва? Це ж бо Свято про те, що народився Цар Миру, Всесильний Бог. Тоді до Нього йшли царі зі Сходу, поспішали пастирі, ангели співали на небі про «мир на землі людям його вподобання». Чи ми не народ Його вподобання? Чому Він не приніс нам миру? Чому його мир не поселився в серцях тих озвірілих сусідів, які з дикою запеклістю вбивають наших сестер та братів та ще й на додаток пообвішували себе іконами? Дуже багато запитань. А де відповіді? Однак у різдвяній розповіді є також і про шаленого Ірода, і про вбивства дітей на цій же землі, на яку прийшов Ісус, про долю втікачів та життя серед чужинців у Єгипті. Різдво не було початком казки, проте ще більш чітко показало, що боротьба добра і зла триває постійно. І у цій боротьбі дуже важливо побачити силу Віри та наснагу Надії.

Наше небо вкрите незліченною кількістю зір. З відходом кожного нашого Героя-Захисника, кожної невинної жертви ракетних обстрілів чи розстрілів, хтось підіймає очі в небо з надією, що десь там також засяяла нова зоря та вона або він поміж зорями споглядає на нас. А ще сьогодні дивимося на небо по-іншому з інших причин. Занадто часто замість зірок бачимо ракети й снаряди, що пролітають. Чи на нашому небі з'явиться ця Єдина Зоря, за якою мандрували мудреці зі Сходу до Вифлеєма? Чи з'явиться Зоря, за якою протягом тисячі років наші предки йшли з колядками до церков та домівок? А чи можна йти в темну ніч, не сподіваючись, що світло колись нас зустріне? А чи можна стояти на передовій без надії, що виборемо мир для своїх домів, сімей, своєї землі? А чи можна стояти в тилу, допомагати ЗСУ та всім захисникам без надії в їхню Перемогу? У перемогу добра над осатанілим народом нелюдів та путінів. Зоря Надії вже нам сяє, і вона ніколи не згасала. Вона вже світить у серцях, сповнених Любов'ю до своїх рідних, своєї землі, до Батьківщини та всіх її дочок та синів. Погляньте в небо сердець нашого народу й там побачите Її світло, і воно приведе нас до Вифлеєму – місця, де народжується Дитя-Ісус.

Царя миру просімо за тих, хто на нулі та в тилу, за тих, хто Різдво зустрічає без своїх рідних, бо вони впали в боях, потрапили в полон або поневіряються світом. За тих, хто не втомлюється і допомагає, чим може і як може. Але й за тих, хто «переплив» і відвернувся від постраждалих, нищених та безсилих, кому все «по цимбалах», щоб і їхні душі зовсім не осліпли, а серця не охололи. Не вірмо в те, що на небі не буде Вифлеємської зорі, що у наших Вифлеємах не народиться Ісус, що московські іроди та їхні кати сильніші від Всевишнього. Маючи більше військо, Ірод програв малому Дитятку. Це ж бо одна з багатьох істин, про які розповідає нам Різдво!

Коли ділитимемо нашу різдвяну вечерю, пам'ятаймо, що можемо допомогти всім, хто не байдужий, хто в окопах та бліндажах, хто поранений та в лікарнях. Можемо пожертвувати для них частину того, що маємо. Пожертвуйте на допомогу Україні від Об'єднання! Зробіть різдвяний подарунок на «Свята без тата»! На нулі вам будуть вдячні, ще і як! Вам не забракне, а їх ваша підтримка зігріє й додасть сили. Вони без нас не переможуть, чи скажу по-іншому: або переможемо всі разом, або програємо кожен окремо.

Сили духу, відваги та витривалості, жертовності та готовності допомагати слабшим і беззахисним, стійкості в боротьбі та любові в серці – на ці Різдвяні свята. А Новий рік хай принесе нам всім Перемогу та мир українській землі й українським серцям. І хай до своїх домівок повернуться втомлені Захисники, сядуть до столів і всім різдвяна кутя смакує якнайкраще, а різдвяна коляда розвеселить та потішить наші душі. Христос Народився!

Мирослав СКІРКА,
голова Об'єднання українців у Польщі

eprasa.pl 4ba59ad6e4

Дорогі українці!

Наближаються зимові свята, на вулицях та в домівках вже з'явились святкові прикраси, засяяли ялинки, у душі народжується Різдво.

Цьогоріч ми втретє зустрічаємо зимові свята з особливими почуттями і молитвами, адже йде війна. Україна продовжує героїчно боротися за свою свободу, і кожен наш день – це крок до вигнання агресора з нашої землі.

У ці складні часи Польща стала для нас справжнім другом і надійним партнером. Її підтримка – це приклад щирої солідарності, що допомагає Україні триматися і йти вперед.

Українська громада в Польщі є тією опорою, яка зміцнює нашу витривалість, дарує віру в краще. Ваші зусилля, підтримка та допомога – чи то нашим захисникам на передовій, чи то одне одному тут, у Польщі – неоціненні. Ви – частина великої української родини, яка об'єднується спільними традиціями та спільною метою, якою є справедливий мир для вільної України.

Від імені працівників Посольства України в Польщі та від себе особисто щиро вітаю Вас із Різдвом Христовим і Новим роком!

Нехай це Різдво принесе у ваші домівки затишок і тепло, зміцнить сили для подолання викликів, а Новий рік стане роком довгоочікуваного відновлення, спокою і здійснення мрій.

Зичу вам і вашим близьким здоров'я, радості, благополуччя та Божого благословення.

Христос рождається! Славімо Його!

З найкращими побажаннями,
Василь БОДНАР,
посол України в Республіці Польща

Дорогі друзі!

У цей святковий час, коли ми збираємося з нашими близькими, давайте не забувати про хоробрих захисників і захисниць в Україні, які ризикують своїм життям у холодних снігових окопах, далеко від своїх родин. Вони захищають не лише Україну, але й увесь світ від геноцидної війни росії.

Світовий конґрес українців стоїть на захисті інтересів України та підтримує наші глобальні українські громади. Сьогодні, як ніколи, ми потребуємо вашої щедрості та підтримки. Ваші внески допомагають нам добиватися збільшення військової, економічної та політичної підтримки України з боку урядів і народів усього світу. Ми робимо все можливе, щоб російський імперіалізм зазнав поразки, а суверенітет України був збережений.

Наші великі українські громади по всьому світу відіграють ключову роль у цих зусиллях. Важливо, щоб ми єдналися, зберігали нашу українську ідентичність та будували міцні інституції, які будуть виховувати та надихати патріотичних українців на багато поколінь вперед.

У цей святковий сезон, будьте щедрими та зробіть пожертву на UkrainianWorldCongress.org.

Підтримайте нашу адвокаційну працю. Ваша щедрість не має кордонів. Цієї зими кожен може вплинути на майбутнє, допомогти українському народу відстояти Україну й кордони вільного світу.

Бажаю вам і вашим близьким благословенного Різдва та щасливого Нового року. А найголовніше – Перемоги та миру для України.

Христос народився! Славімо Його!

Павло Ґрод,
президент СКУ

Всім Вам і в Україні Браттям
І кожній людині на землі,
Бажаємо веселих і щасливих свят
Хай Дитятко Боже дарує Вам мир
У родині і світі,
Бо – з нами Бог, розумійте, народи, і покоряйтеся,
Яко з нами Бог.

Об'єднання лемків
Бажає Вам зрозуміння, здоров'я
та щасливого Нового Року!

Головна управа ОЛ

eprasa.pl 4ba59ad6e4

Заступник міністра закордонних справ України побував у Перемишлі

11 грудня Народний дім у Перемишлі відвідав заступник міністра закордонних справ Олександр Міщенко.

Діячі перемиського ОУП показали гостю, які зміни відбулися в будинку за останні роки, а також розповіли про мистецькі резиденції, проєкт «Діалоги», бібліотеку та інші ініціативи. Навіть спільно послухали дитячий рок-гурт «Вовча зграя» (на фото). Свої репетиції колектив проводить у будинку на вул. Костюшка 5.

Зустріч з представником МЗС України стала можливістю розповісти не лише про минуле, але й плани на майбутнє Народного дому в Перемишлі. У зустрічі взяли теж участь посол України в Польщі Василь Боднар і генеральний консул України у Любліні Олег Куць.

«Разом з послом України в Польщі Василем Боднарем зустрілися з головою Перемиського відділу Об'єднання українців у Польщі Ігорем Горківим та обговорили важливі питання щодо підтримки української громади, збереження культурної спадщини та посилення зв'язків між Україною та українською діаспорою Польщі», – написав у фейсбуці після зустрічі Олександр Міщенко.

Варто зазначити, що кількома днями раніше посол України Василь Боднар вже був з візитом у місті. 7 грудня український дипломат відвідав почесного консула України в Перемишлі Олександра Бачика та зустрівся з головою Перемиського відділу Об'єднання українців у Польщі Ігорем Горківим.

Фото з фейсбук-сторінки Народного дому

«Майстерня» організувала аукціон в рамах акції «Свята без тата»

Різдво – це час, коли в особливий спосіб прислуховуємося до бажань людей у потребі та скривджених. У Польщі вже водинадцяте проходить різдвяна акція для дітей захисників України «Свята без тата». Це сумна традиція, оповита сльозами родин. Символічним різдвяним подарунком фонд UNITERS хоче показати діткам, що вони не самі зі своєю трагедією і що по всьому світі є люди, які їх підтримують та завжди готові допомогти. У Кошаліні до акції «Свята без тата» можна було долучитися завдяки товариству «Майстерня», яке проводило аукціон і за отримані гроші придбало подарунки, передавши їх фондові UNITERS. Також до місцевої домівки ОУП можна було приносити іграшки, які потім надіслали організаторам акції.

Товариство «Майстерня» та кошалінський гурток і відділ ОУП надалі допомагають військовим на передовій. До «Майстерні» звертаються з проханням про спальні мішки чи зарядні станції EcoFlow, а товариство допомагає їх купити або долучається до інших організацій, щоб спільно придбати ще кращі пристрої.

– Нині ми купуємо більше під конкретні потреби, тому як правило у нас є гроші на «чорний момент». І коли надходить прохання допомогти у чомусь, то ми це робимо. Буває, що до нас звертаються з Головної управи ОУП у Варшаві та просять підтримати якийсь збір, і ми це робимо. Однак головне – мусимо знати, де ця поміч іде. Ніколи не підтримуємо організації, які не знаємо, та людей, котрих не знають наші волонтери. Ми хочемо, аби наша допомога потрапляла в перевірені руки та місця, – каже Дарія Антошко, голова товариства «Майстерня». Саме з огляду на це ОУП допомагає насамперед через фонд Ольги Соляр «Магія Карпат».

Анна ВІННИЦЬКА

Українські призери чемпіонату світу з футзалу відвідали «шашкевичівку»

10 грудня до Комплексу загальноосвітніх шкіл № 2 імені Маркіяна Шашкевича в Перемишлі завітали українські бронзові призери чемпіонату світу з футзалу.

«Завітали до нас з особливою місією – поділитися своїми враженнями та досвідом. Після привітання наших чемпіонів ми разом заспівали гімн України, що стало справжнім моментом єдності та гордості», – читаємо на фейсбук-сторінці школи.

Під час зустрічі спортсмени поділилися історією свого шляху до перемоги, а також відповіли на запитання учнів «шашкевичівки».

Крім цього, чемпіони показали дітям трюки з м'ячем. На завершення зустрічі учні зробили фотографії з футболістами та отримали автографи на пам'ять.

«Сподіваємося, що ця зустріч надихне дітей на нові досягнення у спорті та житті», – зазначено наприкінці допису «шашкевичівки» у фейсбуці.

Слід згадати, що збірна України вперше у своїй історії стала бронзовим призером чемпіонату світу з футзалу. Команда завоювала медаль у матчі за третє місце, що відбувся 6 жовтня. У ньому вони розгромили Францію з рахунком 7:1.

Це третя медаль збірної України з футзалу на великих міжнародних турнірах і перша після 2021 року.

Фото з фейсбук-сторінки школи

eprasa.pl 4ba59ad6e4

Вифлеємський вогонь миру від пластунів

Кожного року перед Різдвом у місці народження Ісуса Христа запалюють Вифлеємський вогонь миру. Традиційно у грудні символічний вогонь доставляють до столиці Австрії, де скаути з багатьох країн беруть участь у церемонії його передачі, щоб згодом поширити у своїх країнах. Українським громадам у Польщі вже багато років вогонь передають пластуни.

Завдяки дітям та молоді, які діють у Пласті Польщі, Вифлеємський вогонь потрапив, зокрема, до українських консульств у Польщі, а також українських храмів. Пластуни наголошують, що до і під час Різдва кожен може взяти Вифлеємський вогонь до свого дому.

П'ятнадцятий гуманітарний транспорт з Кентшина відправлено у Володимир

30 листопада до Володимира, українського міста-партнера Кентшина, прибув п'ятнадцятий транспорт із гуманітарною допомогою. Його організаторами були кентшинський гурток Об'єднання українців у Польщі та місцева греко-католицька парафія.

Цього разу українські партнери отримали зарядну станцію, зварювальний апарат, будівельну плівку та брезенти. Їх передадуть нашим військовим, які воюють на сході України з російськими окупантами. Учасники поїздки привезли також одяг для дітей з малозабезпечених сімей.

Волонтери з Кентшина зустрілися з представником місцевої влади – секретарем Іваном Юхимюком.

– Прагну щиро подякувати українській громаді Кентшинщини, польським друзям і жертводавцям за підтримку в такий важкий для нас період. Також хочу подякувати волонтерам за невтомну працю та самовідданість. Ми вам дуже вдячні, – сказав Іван Юхимюк.

Перебуваючи у Володимирі, волонтери відвідали цвинтар, де поховані українські воїни. Віддали їм шану та запалили символічну лампадку.

П'ятнадцятий транспорт до міста-партнера доставили Петро Макарик, Дарій Кудрай, Мирослав Гнятковський та Андрій Сидор.

Григорій СПОДАРИК

Фото надали волонтери

Зустріч посла України з представниками українських організацій

29 листопада в Посольстві України у Польщі відбулася зустріч посла України Василя Боднара та генерального консула України в Кракові В'ячеслава Войнаровського з представниками української громади у Польщі.

На зустрічі були присутні представники найбільших українських організацій. Серед них – Об'єднання українців у Польщі (Мирослав Скірка), Громадська ініціатива за доглядом могил воїнів УНР у Варшаві (Юрій Рейт), фонд «Український дім» (Мирослава Керик), фонд Uniters (Галина Андрушків), ініціатива «Євромайдан-Варшава» (Наталія Панченко), Пласт-Польща (Ігор Мричко), а також волонтери, освітяни, представники молодіжних організацій та релігійних спільнот.

«Громада презентувала свою діяльність, спрямовану на допомогу Україні, підтримку біженців, розвиток культури та освіти», – йдеться в дописі на фейсбук-сторінці Посольства. Як зазначено, посол висловив подяку за роботу організацій та закликав до подальшого об'єднання зусиль задля наближення нашої спільної перемоги.

Фото з фейсбук-сторінки Посольства України

Вивчаємо українську мову та проєктуємо

До Дня української писемності та мови учні II і III класів Початкової школи № 8 ім. Лесі Українки з українською мовою навчання в Бартошицях реалізували навчальний проєкт «Рідна мова в українських часописах».

Діти читали журнали «Світанок» та «Ангелятко», гортали сторінки «Нашого слова» та інших українських видань. Після цього перетворилися на ілюстраторів і проєктували перші сторінки часописів. Завдання їх дуже зацікавило та стало нагодою проявити творчі здібності. Можливо, ці роботи стануть натхненням для редакторів дитячих українських журналів і не лише.

Крім цього, учні були учасниками занять «Наша мова калинова», під час яких вивчали пісню «Рідна мова».

Юних митців та усіх зацікавлених запрошуємо відвідати сайт нашої школи: www.lesiabart.pl.

Координаторки проєкту, вчительки Анна ДОМБРОВНА та Лена МЕЛЬНИК

Фото з архіву школи

Більше новин читайте на сайті: nasze-slowo.pl.
Опрацював на основі повідомлень Павло ЛОЗА

eprasa.pl 4ba59ad6e4

Григорій СПОДАРИК
Фото автора статті

«Треба берегти Україну і не забувати рідну мову»

Ці слова одного з учасників XXI Огляду української співаної поезії та авторської пісні в Ольштині вдало передають суть заходу.

Вшанування Кобзаря

Учасників та гостей від імені організаторів, ольштинського гуртка Об'єднання українців у Польщі, привітали Мирослава Четирба-Піщако та Петро Табака. Цьогорічний огляд був присвячений творчості Тараса Шевченка. Юні артисти вшанували Кобзаря, додавши в репертуар також пісні на слова його поезій.

– Більшість своїх творів, особливо раннього періоду, Тарас Шевченко писав як пісні, й саме вони увійшли до народного пісенного репертуару нашої української музики, – підкреслила Мирослава Четирба-Піщако. Слід зауважити, що захід став також нагодою для підвищення умінь артистів, оскільки протягом листопада в його рамах відбулися вокальні майстер-класи під керівництвом професійного музиканта.

– У них взяло участь понад двадцять учасників, які мали змогу відшліфувати музичну майстерність та мову. Учасники проходили й дихальні вправи та навчалися розспівування. Заняття були доступні для співаків з будь-яким рівнем навичок, – зауважив Петро Табака.

Отримане зараз діти потім віддадуть громаді

Таких заходів досить мало, тому їхня цінність – ще більша. У цьому переконаний директор української початкової школи в Білому Борі Андрій Дрозд. Він зауважує, що тут можна побачити роботу інших пунктів навчання чи шкіл, діти ж мають нагоду познайомитися з однолітками з різних регіонів та їхніми талантами. Завдяки участі в конкурсі з'являється мотивація до подальшої діяльності, можна також побачити свій рівень на фоні інших. Спільна фотографія чи навіть нетривалі зустрічі десь у коридорі між виступами – це теж важливі інтеграційні моменти, які гуртують молодь.

– У нинішній час дітей важко заохотити до додаткової роботи, репетицій після уроків чи у вихідні. У школі – трохи легше, але в пунктах навчання – це дійсно виклик. Однак, якщо діти є на сцені, то видно, що ми така нація, яка буде терпіти, але й долати пороги. Те, що ми нині дамо дітям, вони потім віддадуть громаді, – зауважив Андрій Дрозд. На його думку, особливе таке свято й тим, що пробуджує українство серед дітей зі східних регіонів України. Зараз вони разом із дітьми меншини виступають на сцені, відкриваючи для себе, бувши часто російськомовними, красу української мови та культури.

Впевненість і файне відчуття

А які враження у самих учасників? Один із них – Григорій Стец із Ґурова-Ілавецького, який виконав популярний твір «Цей сон». Про пісню він дізнався від бабусі.

Ансамбль «Сонечка» зі Срокова

Ансамбль «Вишиванка» з Білого Бору

eprasa.pl 4ba59ad6e4

Діти з пункту навчання в Кандитах

Проте сам Григорій вирішив, що за змістом та енергетикою, яку вдало відтворив на сцені, цей твір підходить для огляду. Для кращого ефекту ввів модифікації й жартівливі моменти.

– Ця пісня була про те, що Україна дає раду, а росія програє, – пояснює Григорій Стец. Молодий артист підтвердив, що любить сцену. Чому? Бо кожен вихід – це магія і небувалий приплив щастя. Взагалі любить усі українські заходи, але цей ольштинський та дитячий фестиваль в Ельблонзі – найбільше. Говорить, що коли візьмеш участь один раз, то потім хочеться знову й знову. Надихають хлопця друзі, з якими приїжджає і які також виходять на сцену. Майстер-класи з нагоди таких заходів – це черговий магніт, що притягує юного артиста. Інший виконавець Марко Денисовець – також учасник не одного українського заходу в регіоні. До Польщі потрапив після початку війни в Україні. Батьки залишилися там, а він живе тут з бабусею.

Дівчата з пункту навчання у Вєнцках

– Я навчаюся в українській школі в Ґурові-Ілавецькому. Тут всього відбувається найбільше. Крім нормального навчання предметів, маємо багато гуртків за зацікавленнями. Майже кожного тижня проходить якийсь концерт, кожен місяць кудись їздимо по 2-3 рази, кожен може брати участь в різних конкурсах. У нас стільки всього, що аж не міститься в голові, – розповідає хлопець. Майже в кожному виступі молодого артиста, так було й в Ольштині, є якийсь патріотичний твір. На запитання про думки, які супроводжують виконання цих пісень, Марко Денисовець відповідає:

– Треба берегти Україну і не забувати рідну мову.

Найбільше хлопцю цікаві джаз і реп, хоча не сцені він не співає таких пісень. Після хвилинки роздумів вирішує, що загалом кожен жанр йому підходить. Марко, якби мав переконати колег взяти участь у виступах, то говорив би про можливість стати сміливішим, показати себе і відкрити іншим, що це виняткове. Таку мотивацію, певно, зрозуміє Лена Гнатюк, яку також часто можна побачити на різних українських заходах. Під час розмови дещо хвилюється, а на заувагу, що хвилину тому стояла на сцені перед публікою, відповідає:

– Там завжди знаю, що робити й сказати.

У таких заходах цінує, зокрема, можливість зустріти різних людей. Спів – це у них сімейна традиція, а коли близькі побачили й у неї зацікавлення, то записали до ольштинського ансамблю «Сузір'ячко». Ще раніше з учнями пункту навчання української мови їздили на дитячий фестиваль до Ельблонґа. На ольштинському святі заспівала пісню «Відповідь», яку обрала її мама. Але й сама Лена вважає, що це важливий твір, бо в ньому йдеться про те, що боротьба ніколи не буває простою справою. Цінує й другу свою пісню «Бандуристе», котру від наймолодших років співала з мамою і знає різні її версії. На думку дівчини, в рамах «Співаної поезії» молоде покоління може пізнати не тільки творчість українських письменників, але й красу, особливо давніх українських пісень.

– Участь в такому заході – це, зокрема, вихід із власної зони комфорту, поборення сумнівів чи страху. Це дає велику впевненість у собі на майбутнє. А з іншого боку, це просто файне відчуття, – підсумовує Лена Гнатюк.

***

Учасників цьогорічного огляду зі сцени привітали владика Ольштинсько-Ґданської єпархії УГКЦ Аркадій Трохановський, голова Ольштинського відділу ОУП Степан Мігус, голова Сеймикової комісії нацменшин Вармінсько-Мазурського воєводства Ярослав Слома, директорка української школи в Бартошицях Любомира Тхір, а також Пйотр Дукат – представник німецької громади. ●

eprasa.pl 4ba59ad6e4

Павло ЛОЗА
Фото автора статті

«Надсянську» платівку придбай під ялинку

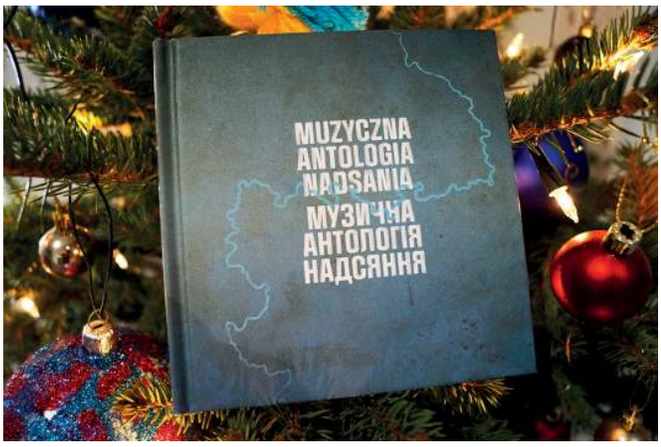

«Іщи мі того мало било, поліз я на гору по сало. Та й сала не дістав, підслизнувся та й хпав, забився!» – це слова жартівливої колядки «Як єм йшов» із села Гута-Поруби, що на Підкарпатті. Це одна з багатьох пісень, котрі увійшли до альбому «Музична антологія Надсяння». І, мабуть, у цьому релізі не було б нічого особливого, якби не те, що ідеться про перший в історії музичний альбом, повністю присвячений музичній спадщині Надсяння.

Пісні для танців і для сліз

Альбом складається з двох компакт-дисків із музикою Надсяння. Це понад сто хвилин радості та смутку, адже збірка охоплює як ліричні, так і жартівливі, весільні та похоронні пісні, колядки та веснянки, історичні та сатиричні мелодії. Крім цього, платівки містять розповіді про обряди та різні приспіви.

Перший диск представляє аж 45 архівних записів із Войтківки, Грушовичів, Гребенного, Верхрати, Кальникова, Руди-Журавецької, Лазів, Прусся та інших сіл Перемищини, Любачівщини, а також Львівщини. Найдавніші автентичні записи, зібрані під час польових експедицій, датуються 1950-ми роками. Останні знайдені цього року.

– Деякі записи я сама збирала. Але частину пісень отримала від членів української громади з Польщі, які встигли записати ці мелодії, зокрема й від наступного покоління українців-переселенців, – розповідає координаторка та ініціаторка проєкту Тетяна Наконечна.

Іншим джерелом є архівні матеріали, котрі зараз зберігаються в Інституті мистецтва Польської академії наук та у Львівській національній музичній академії.

– Матеріал, який ми маємо у Львові, справді має велику цінність. Однак це лише записи з українського боку кордону, – каже перемишлянка.

Тим часом у другій частині платівки спостерігаємо спробу реконструкції традиційних пісень і танців у виконанні перемиських гуртів «Крайка» та дитячого «Краєчка», варшавсько-перемиського фолькгурту «Грай Бери», жіночого тріо «Родовід» зі Львова та дітей, які відвідують у Народному домі майстер-класи співу в рамах програми Центру традиційної музики й танцю.

Хоча архівні записи співаків та співачок, виконані під живу музику, чи записи самих сільських гуртів не збереглися, учасники проєкту використали всі свої знання та уяву, щоб відобразити специфіку музичної традиції Надсяння.

У пошуку кордонів

Проте альбом – це не лише два диски із записами пісень з обох боків кордону. Платівка містить буклет українською та польською мовами з описом регіону, його історії та традицій, а також архівні світлини.

Ще один бонус – карта Надсяння. За словами координаторки проєкту, найбільшим викликом виявилося визначення західних кордонів регіону, оскільки вимушені переселення та переміщення українського населення «порушили цілісність і континуум Надсяння», розташованого з польського боку кордону.

– Такої карти досі ніхто не розробляв, принаймні ми її не знайшли, – зауважує Тетяна Наконечна. Перемишлянка зазначає, що найбільше відрізняє Надсяння від інших етнорегіонів «специфічний і цікавий» діалект, який був внесений у список нематеріальної культурної спадщини України.

– Його вважають одним із найархаїчніших. У Польщі цим діалектом уже майже ніхто не користується. Бувало, я чула його серед старших людей, зокрема в селі Кальників, – додає вона.

В основу історичних меж регіону автори карти поклали працю лінгвістки Марії Пшепюрської-Овчаренко, яка в 1930-х роках досліджувала надсянський діалект. Також допомогли публікації українського біолога і мовознавця Івана Верхратського або українського мовознавця у Польщі, україніста Михайла Лесіва.

«Крайка»

Тетяна Наконечна

eprasa.pl 4ba59ad6e4

«Краєчка» та учасники майстер-класів під час запису

– Якщо дивитись із сьогоднішньої перспективи, то важко було б визначити у Польщі лінію, де живуть носії цього діалекту. Адже люди, які говорили ним і творили регіон, були виселені. Для дослідників з України вивчення Надсяння закінчуються на державному кордоні, – розповідає Тетяна Наконечна.

Тому автори проєкту спиралися на довоєнні матеріали з діалектних досліджень і нанесли їх на Google Maps.

– Я не кажу, що все ідеально, але це, мабуть, одна з перших серйозних спроб накреслити карту довоєнного Надсяння, – додає перемишлянка.

Громада підтримала ініціативу

Запис матеріалу для альбому відбувся влітку цього року в Народному домі в Перемишлі, а дизайн його обкладинки розробив представник української меншини з Ольштина – Андрій Філь. Альбом вийшов у листопаді тиражем 1000 примірників.

– Спочатку він мав бути менш масштабним. Без буклета, – пояснює координаторка проєкту, яка дякує всім, хто долучився до організованого публічного збору на сайті zrzutka.pl.

– Оскільки збільшився обсяг альбому та тираж, крім фінансування від Національного інституту музики й танцю, проєкт також потребував власного внеску. Наша громада дуже активно фінансово долучилася до ініціативи випуску збірки. Тому нам вдалося досить швидко зібрати забраклу суму, – зазначає Тетяна Наконечна.

Учасники майстер-класів співу в рамках Центру традиційної музики й танцю

Альбом «Музична антологія Надсяння» коштує 70 злотих. І це не здається надмірною ціною, якщо врахувати вартість аналогічних комерційних дводискових видань, які можна придбати в музичних магазинах.

Він доступний у Народному домі у Перемишлі, вул. Костюшка 5.

Замовити альбом можна, написавши на електронну адресу: **przemysl@ukraincy.org.pl**, а також за номером телефону: **888 126 922.**

***

Проєкт став можливим завдяки співпраці з Національним інститутом музики й танцю в рамах програми «Традиційна музика – фонографічні видання». Видавцем альбому є Перемиський відділ Об'єднання українців у Польщі. ●

«Грай Бери»

«Родовід»

eprasa.pl 4ba59ad6e4

Кошалін

Білий Бір

Валч

Колобжеґ

Щецінок

Сторінку підготувала Анна ВІННИЦЬКА
Фото надала авторка статті

«Ой, хто, хто Миколая любить»

Завдяки Кошалінському відділу Об'єднання українців у Польщі та фондові ДЕКА цього року святий Миколай відвідав аж триста дітей та подарував їм святкові подарунки.

Ідеться про дітлахів з Початкової школи ім. Тараса Шевченка у Білому Борі, якою опікується фонд ДЕКА, та чотирьох пунктів навчання української мови та релігії: у Колобжезі, Щецінку, Валчі та Кошаліні. Чи не найбільше дітей в Кошаліні: приблизно 130 учнів відвідує там пункт навчання української мови та релігії, а також співає у хорі «Первоцвіт» та гуртах «Мелодія» й «Інтонації». Святкові зустрічі з Миколаєм – це спільний проєкт ОУП та фонду ДЕКА, який протягом кількох років співфінансує маршалківське управління Західнопоморського воєводства. Вартість подарунків для всіх дітей становить близько 20 тисяч злотих.

– Зустріч дітей зі святим Миколаєм хочемо організовувати щороку. Поряд з Дитячим фестивалем, Зустріччю культур, Переглядом кіно чи Маланкою це має бути постійний захід, який організовує саме Кошалінський відділ ОУП. Так теж заохочуємо батьків посилати своїх дітей на навчання до початкової школи у Білому Борі та пунктів навчання української мови й релігії. Хочемо, аби наші діти не забували своєї мови та релігії, – каже голова відділу Роман Білас.

Зустріч зі святим Миколаєм виконує також інтеграційну роль, оскільки, готуючи спільний виступ, діти мають можливість краще познайомитися. За рік з нагоди Дня святого Миколая організатори хочуть підготувати в Кошаліні спільне святкування й для батьків. Роман Білас підкреслює, що цьогорічні зустрічі у Валчі, Щецінку та Колобжезі вдалося провести за участі вже нових управ ОУП, обраних нещодавно. Раніше зустрічі зі святим Миколаєм ОУП та фонд ДЕКА робили лише у Кошаліні та Білому Борі. ●

eprasa.pl 4ba59ad6e4

КУЛЬТУРА

Тадей КАРАБОВИЧ
Фото надане автором статті

Вийшло наукове видання професора Михайла Лесіва

5 грудня в Любліні відбувся важливий україністичний захід. Він був присвячений пам'яті професора Михайла Лесіва (1928-2016). Його змістом була презентація наукової праці професора «Nazewnictwo terenowe Lubelszczyzny z ukraińskimi cechami fonetycznymi» («Польові назви Люблінщини з українськими фонетичними особливостями», Люблін-Київ, 2024). Організаторами заходу були о. митрат Стефан Батрух – парох греко-католицької парафії в Любліні, голова Фонду духовної культури пограниччя, Комісія польсько-українських культурних зв'язків Польської академії наук Люблінського відділення та Національна академія наук України. Презентація книги (також онлайн) відбулася в приміщенні міської ради Любліна.

Професор Михайло Лесів був унікальною постаттю в історії міста Любліна та двох люблінських університетів (KUL, UMCS). Був також великим авторитетом для нас, його співпрацівників в університеті, а також в українському середовищі УСКТ, ОУП та для українського церковного греко-католицького середовища. З університетською роботою вчений був пов'язаний понад 60 років. Це був невтомний вчений філолог, славіст, діалектолог, ономаст, дослідник польсько-українських мовних і культурних взаємин. Автор наукових книг та публікацій. Науковий консультант 20 докторів і 600 магістрів. Чудовий популяризатор науки, засновник люблінської україністики в UMCS та Комісії польсько-українських культурних зв'язків Польської академії наук Люблінського відділення.

Ось що сказав про вченого о. митрат Стефан Батрух: «Професор Михайло Лесів відіграв важливу роль у відродженні та житті нашої греко-католицької громади в Любліні. З моменту офіційного відновлення парафії у 1993 році він тривалий час виконував функцію читця апостольських листів під час літургії. Разом із дружиною

Проф. Мирослава Олдаковська-Куфльова і о. Стефан Батрух

Марією (з дому Вербовська) професор активно долучився до перенесення й реставрації історичної церкви, побудованої у 1758 році в селі Угринів – рідному селі пані Марії. Завдяки їхній фінансовій підтримці вдалося відновити іконостас із церкви у Тенятиськах, який сьогодні прикрашає парафіяльну церкву в Любліні».

Після смерті Михайла Лесіва його дружина передала науковій працівниці університету, докторці філ. наук Марії Борцюх знайдені в домашньому архіві машинописні праці професора з 70-х років. Робота торкалася українських фонетичних особливостей в польових назвах Люблінщини. Вона була написана польською мовою для видання її в тодішній Польській академії наук у Варшаві. Марія Борцюх опрацювала машинопис та підготувала його до друку. Відомим залишиться її захід 2017 року, коли всі студенти люблінської україністики переписували на парах цей цінний науковий машинопис. Кілька тижнів тому машинописні праці вийшли книгою.

Видання архівної книги Михайла Лесіва – це результат співпраці Марії Борцюх з о. митратом Стефаном Батрухом, Фондом духовної культури пограниччя, Польською академією наук та професором Павлом Гриценком з НАН України. Рецензентами праці були відомі мовознавці, професор Григорій Аркушин з Волинського національного університету Лесі Українки в Луцьку та професор Владислав Макарський з Люблінського католицького університету.

Порядок денний засідання виявився дуже цікавий та змістовний. Відкрила захід професорка Мирослава Олдаковська-Куфльова – голова Комісії польсько-українських культурних зв'язків Польської академії наук Люблінського відділення при співучасті о. митрата Стефана Батруха. З привітаннями до учасників заходу виступила консулка України в Любліні Людмила Смей.

Панельну дискусію про книгу Михайла Лесіва вів д-р Маріуш Копер з Люблінського католицького університету Івана Павла II. Презентація книги і її наукове обговорення відбулися за участю професора Павла Гриценка (онлайн), д-р Марії Борцюх з Державної академії прикладних наук у Холмі та д-р Анни Чаплі з Люблінського католицького університету. В свою чергу д-р Даґмара Новацька з Люблінського католицького університету представила дуже цікаву мультимедійну презентацію наукового шляху Михайла Лесіва. Музичну несподіванку подарувала присутнім грою на бандурі Зоряна Біловус, випускниця Львівської національної музичної академії Миколи Лисенка.

На презентації відбувся також збір підписів за те, щоб в Любліні відкрити вулицю Михайлові Лесіву.

Видана книга віддає шану невтомній людині та вченому, який присвятив своє життя дослідженню української культури та мовної спадщини українського порубіжжя Люблінщини. У панельній дискусії, зокрема з боку професора Павла Гриценка прозвучала думка про унікальність дослідження, адже українські теренові назви Люблінщини з їхніми фонетичними українськими особливостями – це скарб нашого пограниччя. ●

eprasa.pl 4ba59ad6e4

Людмила ЛАБОВИЧ
Фото авторки статті

VIII Підляська українська наукова конференція

100-річчя автокефалії Православної церкви в Польщі

VIII Підляська українська наукова конференція «Православ'я в історії Підляшшя» почалася урочистим підписанням договору про співпрацю між Інститутом славістики Польської академії наук та Підляським науковим інститутом. Проходила вона 29-30 листопада в Міській публічній бібліотеці в Більську-Підляському.

Урочисте підписання договору про співпрацю між Інститутом славістики Польської академії наук та Підляським науковим інститутом

П'ять сесій, 34 доповіді та аж сім супровідних подій – так коротко можна підсумувати два інтенсивні дні вже восьмої Підляської української наукової конференції. У цьому році вона була присвячена важливому ювілею 100-річчя автокефалії Православної церкви в Польщі, однак – як і кожного року – найбільша наукова подія українців Підляшшя мала інтердисциплінарний характер.

«Як кожного року, підляські українські наукові конференції – це місце, де дослідники з різних наукових осередків у Польщі можуть поділитися результатами своїх наукових досліджень, які стосуються Підляшшя, а особливо – української мови, культури, традиції цього регіону, – зазначив директор Підляського наукового інституту д-р Григорій Купріянович. – Цьогорічна конференція є особливою, оскільки центральною її темою є питання ролі православ'я в історії регіону. Приводом для цього є сторіччя автокефалії Православної церкви у Польщі. Була це епохальна подія, яка створила нові обставини для функціонування Православної церкви у польській державі».

Томос про автокефалію був підписний Вселенським патріархом Григорієм VII та 12 членами Патріаршого синоду Константинопольської церкви якраз сто років тому, а точніше – 13 листопада 1924 року. На важливість цієї події звернув увагу Олександр Василюк, новообраний радник підляського маршалка у справах національних та етнічних меншин, вже багато років – суспільний діяч православного середовища Підляшшя.

«Так насправді, тема автокефалії важлива тому, що ми не говоримо про сто років існування православ'я на Підляшші, але про понад тисячу років існування православ'я на цій землі», – сказав він.

У конференції взяли участь дослідники з Підляшшя та різних наукових осередків з Польщі, України, Білорусі та Великобританії. Однак поки прозвучали перші доповіді, відбулася дуже важлива подія – урочисте підписання договору про співпрацю між Інститутом славістики Польської академії наук та Підляським науковим інститутом.

«Дослідження на Підляшші ведуться нашими науковцями з 1950-х років і донині, – підкреслила директорка Інституту славістики ПАН професорка Ева Ґоляховська. – Тому й важливим питанням є те, щоб співпрацювати, підтримувати ініціативи, які з'являються на Підляшші, але з другого боку, самим з цього щось черпати».

Олександр Василюк, радник підляського маршалка у справах національних та етнічних меншин

Ева Ґоляховська виступила на конференції з доповіддю, яка була присвячена важливій публікації, що у великій мірі мала вплив на формування української національної ідентичності на Підляшші. Це «Атлас східнослов'янських говірок Білосточчини», який започатковано у 1980 році та в якому чітко вказано розмежування українських та білоруських говорів у тодішньому Білостоцькому воєводстві. Саме ця публікація стала «культовою» книжкою підляшан, які шукали своєї справжньої національної ідентичності.

eprasa.pl 4ba59ad6e4

Презентація антології україномовного письменства Підляшшя «Країна свойого слова»

Директорка Інституту славістики ПАН проф. Ева Ґоляховська

«У нас говорилося в колективі про „атласних українців", це були якісь такі легендарні постаті», – пожартувала професорка Ґоляховська.

Під час конференції було помітне велике різноманіття, коли йшлося про презентовані теми, але все вписувалося в п'ять провідних напрямків, які стали назвами окремих сесій: «Православні традиції Підляшшя та їхні трансформації протягом століть», «Православна церква в Польщі на шляху автокефалії», «Історія та культура Підляшшя», «Підляшшя та сусідні регіони у складі Православної церкви в Польщі в період автокефалії», а також «Мікроісторія: минуле Православної церкви в історіях підляських парафій».

Виставка «Видавнича діяльність Варшавської православної митрополії в II Речі Посполитій»

«Я достосовав свуой реферат до тематикі конференції, – розповів говіркою д-р Іван Данедюк (на фото), молодий науковець з Білостока. – Займаюсь буольш 19-м віеком, алє гісторія церкви мніе блізка і постановів представіті, як тут мінялася церковна структура в залєжності од того, якая била влада, починаючи од російської імперії, а кунчаючи на міжвоєннуй Пуольщи. Хотіев показаті, як люде на Пудляши билі закладнікамі влади, як релігію можна било використовуваті до політичних целюв – до русифікації або польонізації».

Традиційно з доповідями виступали визнані дослідники з наукових осередків, але також і аматори. Це такі місцеві ентузіасти підляського минулого, як Юрій Плева з Курашева, Марко Мартинович з Дашів, Алла Гриц з Гайнівки та інші, що збагачують знання про Підляшшя своїми кропіткими, дуже цінними дослідженнями. Підляська українська наукова конференція є для них часто єдиною такого роду подією, під час якої вони можуть представити результати своїх досліджень.

Конференція, як фактично єдина наукова подія українського середовища Підляшшя, – це також нагода показати інші ініціативи, важливі з точки зору наукового та суспільно-культурного життя українців регіону. Тому й кожного року вона насичена багатьма супровідними заходами. В цьому році це була, між іншим, презентація антології україномовного письменства Підляшшя «Країна свойого слова», яку в 2023 році видав Підляський науковий інститут, а також презентація лауреатів Підляської науково-літературної нагороди за 2024 рік – д-ра Миколи Хроля та Єлизавети Томчук.

Були й інші супровідні події, пов'язані з провідною темою конференції. Відбувся показ фільму «Митрополит Діонісій Валединський» та презентація української церковної музики чоловічим ансамблем церковної музики «Катапітасма» під керівництвом Луки Гайдучені. Відкрито й дві виставки: «Видання Православної церкви в Польщі періоду автокефалії» та «Видавнича діяльність Варшавської православної митрополії в II Речі Посполитій».

Цьогорічна конференція була вже восьмою науковою подією Підляського наукового інституту. Хоч кожного року є одна провідна тема, але програма завжди так складена, що може зацікавити як спеціалістів окремих вузьких тем, так і просто аматорів, які хочуть послухати про їхню найближчу околицю. Тож ця подія гуртує дуже різноманітну аудиторію.

Варто також підкреслити, що за вісім років конференція вийшла поза вузьке українське середовище та стала подією, ширше відомою в різних наукових колах. Доказом цього є хоча б те, що крім Союзу українців Підляшшя та Міської публічної бібліотеки в Більську-Підляському, її співорганізаторами є дві важливі наукові установи: Інститут славістики Польської академії наук та Комісія польсько-українських культурних зв'язків Польської академії наук – відділення у Любліні. Про значення цієї події свідчить також урочисте підписання договору про співпрацю між Інститутом славістики Польської академії наук та Підляським науковим інститутом, яка відбулося саме під час цьогорічної конференції. ●

eprasa.pl 4ba59ad6e4

Історичний календар

ГРУДЕНЬ

Підготувала Тетяна ДАНЮЧЕНКО
Фото з Вікіпедії

4 (14) грудня 1654 р. в селі Великі Сорочинці на Полтавщині народився Данило Апостол, український військовий, політичний і державний діяч, гетьман Війська Запорозького, голова Гетьманщини на території Лівобережної України (1727-1734).

Син Павла Апостола, він походив з відомого козацько-старшинського роду Апостолів, які майже 80 років з 1659 по 1736 роки тримали в своїх руках полковницький уряд у Миргородському полку (Павло, Данило, Павло Апостоли) і мав молдавське боярське походження.

Двічі обіймав посаду миргородського полковника. Вперше став ним у 1682 році, а в 1687-му після Коломацького перевороту був звільнений з посади гетьманом Іваном Мазепою як прибічник попереднього гетьмана Івана Самойловича. У 1693 році знову обраний на полковий уряд до 1727 року.

Відзначився під час азовсько-дніпровських походів 1695-1696 років, організованих Московією до османських володінь у Північному Причорномор'ї. 1696 року разом з гадяцьким полковником Боруховичем розбив на річці Ворсклі кримського хана Селіма I та прокримського гетьмана Петрика. Здобував фортеці Кизикермен і Очаків.

Брав участь у Північній війні 1700-1721 років проти Швеції. 1701 року призначений наказним гетьманом, водив козаків до Ліфляндії, відзначився в боях під Ерестофером в Лівонії в 1701 році. 1704 року делегований Петром I на чолі 3-тисячного корпусу козаків на допомогу королю Речі Посполитої Августу II. 1705 року брав участь у битві під Варшавою, але через сварку із московським командуванням самовільно повернувся в Україну.

Данило Апостол був прихильником незалежницької політики гетьмана Івана Мазепи та одним з активних учасників вироблення положень українсько-шведського союзу. 25 жовтня 1708 року підтримав союз гетьмана Івана Мазепи з Карлом XII проти Москви і разом з українськими полками приєднався до шведської армії. Проте в листопаді, проаналізувавши причини перших воєнних невдач шведських військ в Україні, перейшов на бік Петра I. За Апостолом було залишено уряд миргородського полковника та всі його маєтки.

Командував козаками в ранзі наказного гетьмана в Прутському поході 1711 року та Перському поході 1722 року. Втратив око в боях під Дербентом.

Ставши одним з найближчих співробітників наказного гетьмана Павла Полуботка, разом із значною частиною генеральної старшини виступав проти обмеження державних прав України Малоросійською колегією. Став ініціатором вироблення і одним з підписантів Коломацьких петицій 1723 року до Петра I з проханням ліквідації Малоросійської колегії та відновлення козацьких прав і вольностей. Опозиційна діяльність української старшини щодо російської політики в Україні призвела до арешту Павла Полуботка, Якова Лизогуба, Василя Жураковського та інших, зокрема і Апостола, за наказом Петра I і ув'язнення їх в Петропавловській фортеці. Данило Апостол був звільнений після смерті Петра I, але рік пробув під вартою в Санкт-Петербурзі.

Влітку 1727-го уряд Петра II, зважаючи на зростаючу напруженість російсько-османських відносин і підготовку нової війни, прагнув залучити на свій бік козацьку старшину. Імператор ліквідував першу Малоросійську колегію і дозволив обрати нового гетьмана. 1 (12) жовтня 1727 року на генеральній старшинській раді у місті Глухові Данила Апостола було обрано гетьманом.

1728 року у відповідь на чолобитну російському царю Петру II з проханням розширити автономію Війська Запорозького отримав від нього «Рішительні пункти», що стали своєрідною конституцією Гетьманщини і обмежували козацьке самоврядування, гетьманську владу і політичну автономію Лівобережної України. Апостол керував країною під наглядом російського резидента, провів адміністративну, судову і земельну реформи.

Помер 1734 року у Великих Сорочинцях, похований там у збудованій ним Спасо-Преображенській церкві.

13 (25) грудня 1884 р. в селі Нижня Сироватка Сумської області народилася Анастасія (Настя) Грінченко (псевдоніми: Гаєнко Н., Горова Настя, Сагайдачна Настя, Наталка та інші) – українська письменниця, перекладачка, публіцистка, революціонерка. Була єдиною донькою в родині українських письменників Бориса Грінченка та Марії Грінченко. Цікавилася українським національним рухом, перекладала, писала, захоплювалась музикою.

Після закінчення гімназії у Києві вирушила до Львова, де навчалася на філософському факультеті Львівського університету у 1903-1904 роках. Слухала лекції професорів Грушевського, Колесси, Студинського. Значне враження справила на неї зустріч з Іваном Франком. Крім того, вона познайомилася з членами Революційної української партії (РУП), що її повністю захопило. Приїжджаючи додому, до Києва, незважаючи на перевірки, Анастасія привозила підпільну літературу. Таким чином вона стала активною учасницею соціал-демократичного робітничого руху.

eprasa.pl 4ba59ad6e4

Упорядковувала збірки перекладів художніх творів, писала ліричні вірші, байки, оповідання, публіцистичні статті, рецензії. Авторка науково-публіцистичної праці «Ідея федералізму у декабристів» (1907), популярних брошур для народу. У 1900-х роках переклала окремі твори Марка Твена, Генріка Ібсена, Анатоля Франса тощо.

Архівні документи засвідчують пряму причетність Анастасії Грінченко до збройних виступів протягом революції 1905-1907 років, в яких вона брала участь зі своїм нареченим. Була безпосередньо причетна до збройного виступу робітників у місті Лубни 1905 року.

Була двічі ув'язнена, що призвело до тяжкого захворювання. На початку 1906 року у неї розвинулися сухоти. Батьки докладали великих зусиль, аби звільнити доньку за станом здоров'я. Сухоти розвивалися швидко і 1 жовтня 1908 року Анастасія Грінченко померла. Невдовзі помер немовлям її єдиний син. Ці смерті підірвали здоров'я Бориса Грінченка, він помер за півтора року після доньки.

19 (31) грудня 1874 р. в селі Немиринці (Бердичівський повіт, Київська губернія) в селянській родині народився Христофор Барановський – відомий український громадський і державний діяч Наддніпрянської України, кооператор і фінансист, член Української Центральної Ради (УЦР), Комітету УЦР, генеральний секретар фінансів. Автор низки праць, присвячених українській кооперації та фінансовій системі.

Не маючи середньої освіти, завдяки своєму талантові фінансиста, у двадцятидворічному віці Барановський став одним із лідерів українського кооперативного руху, очолив Дзензелівське ощадно-позичкове товариство. 1907 року заснував і десять років очолював «Союзбанк» (центральну українську установу дрібного кредиту в Києві), з 1917 року був головою управи «Українбанку» (Українського народного кооперативного банку), з 1919 року – головою ради Центрального українського кооперативного союзу – Централу.

Протягом 14 років постійно проживав у Дзензелівці. 1911 року, разом із «Союзбанком», переїхав до Києва. Весь свій досвід як кооператора, банкіра, громадського і політичного діяча набув саме в Дзензелівці, невтомно працюючи на благо селян.

На Всеукраїнському національному конгресі обраний членом Української Центральної Ради від кооперативних організацій. На Перших Загальних зборах УЦР 8 квітня 1917 року обраний членом Комітету УЦР. Входив до складу Київського губернського виконкому Ради об'єднаних громадських організацій. У створеному 15 червня 1917 року Комітетом УЦР Генеральному Секретаріаті отримав портфель генерального секретаря фінансів (червень-серпень 2017 року).

29 червня 1917 року під час зустрічі Генерального Секретаріату із делегацією Тимчасового уряду Росії та обговорення питання про УЦР як крайову владу й проблеми її фінансування висловився проти паралельного оподаткування й збільшення оподаткування місцевого населення.

16 липня 1917 року Барановський був членом української делегації на переговорах із Тимчасовим урядом щодо підписання Статуту вищого управління Україною, влітку 1918 року – членом української мирної делегації на переговорах із РСФРР та української комісії для укладання торговельних договорів із Центральними державами.

Протягом 1917-1918 років за редакцією Христофора Барановського в Києві видавалася кооперативна газета «Комашня». У 1919 році він був директором «Українбанку», радником Центрального українського сільськогосподарського кооперативного союзу, Всеукраїнського кооперативного страхового союзу. У травні 1920 року – міністром фінансів УНР в уряді В'ячеслава Прокоповича.

Того ж року Барановський був змушений емігрувати за кордон. Недовго жив у Німеччині, потім переїхав до Бразилії. Очолював представництво всіх українських кооперативних союзів за кордоном, з 18 червня 1920 року – Загальноукраїнське товариство економістів.

Останні роки життя провів у Південній Америці, у Сан-Паулу, де відчував духовне пригнічення через сумний фінал визвольних змагань та розгрому тієї будови відновленого державного життя України й української кооперації, яким він присвятив найкращі свої задуми та велику творчу працю.

Помер 7 травня 1941 року і похований у Сан-Паулу (Бразилія).

24 грудня 1844 р. в селі Хишевичі (тепер Городоцького району Львівської області) народився Євген Желехівський – український лексикограф, фольклорист, громадський діяч, творець правопису «желехівки».

У 1869 році він закінчив філософський факультет Львівського університету. Викладав українську мову в цісарсько-королівських гімназіях у Перемишлі та Станиславові. Став одним із засновників товариства «Просвіта» у Львові.

Був автором 2-томного «Малоруско-німецького словаря» (1886 рік), 2-й том завершив за матеріалами Желехівського з деякими доповненнями й видав Софрон Недільський. Словник містить понад 64 000 слів, уживаних як на Західній, так і на Східній Україні. Свого часу він був найповнішим джерелом для знайомства з лексикою української мови, відіграв важливу роль у поширенні нової української літературної мови в Галичині та витісненні зі вжитку язичія. Застосований у словнику фонетичний правопис (так звана «желехівка»), який згодом (у 1892 році) запровадили в школах Галичини й Буковини як обов'язковий, а також використовували в виданнях народовців і НТШ, сприяв зближенню західноукраїнського правопису зі східноукраїнським. Желехівському належать кілька розвідок з фольклору.

Помер він 18 листопада 1885 року в Станиславові (нині Івано-Франківськ), похований на цвинтарі на вулиці Сапіжинській (нині на його місці – Івано-Франківський меморіальний сквер). ●

eprasa.pl 4ba59ad6e4

Різдво 2024

І знов на Камінник ждинянський
Біленький сніжок паде
Деси жолобок найде маленьке
Дитя
Може траншею із цисарської війни найде
А може народиться в не скошеній
Пшениці
Чорнозему України у воєнному блакиті.
Там Тебе Дитятко миру ждуть
Прославляють колядкою
Бо москалі ніякої колядки не мають
москало-монголи Дитятка Божого
Не знають...

Олександр Маслей

Борис ЛЕМКІВСКИЙ

Сумний Святий Вечір та дилема зо святкуваньом Різдва Христового

Перед нами наступна менше весела Велия. Причын того смутку та проблемы з часом святкуваня Різдва, на жаль, треба глядати не лем в москальскым наізді на Украіну. Того роду моральну проблему мают не лем греко-католикы, и то неконечні лем старшого поколіня. Дуже осіб стояло перед сучасным гордийскым вузлом, редакция Нашого слова певні тіж, бо нашу ґазету чытают и греко-католикы, и православны. Першы в Польщы во вшыткых парохіях перешли на новый календар, а другы праві вшыткы остали при старім (сами сме ся поділили?). В Греко-католицкій церкви не бракує люди барз міцно звязаных зо старым календарьом, а в Православній лем сяніцка парохія перешла на новый календар. Адже не мож бесідувати, же то лем греко-католицка, ци лем лемківска проблема, бо хоц Сянік єст частьом Лемковины (фрас з тым, же Райнфус го од нас одокремил), то його жытелі юж перед выганяньом мали суто украіньску, національну свідоміст (фаля сучасных біженців з Украіны ищы єй потужыла).

Кєд фалат часу тому дітьом чытал єм верш Александра Фредры *Сомарьови в жолобы задано*, до головы не пришло мі, же найду ся в подібній ситуациі. Знам, же долге стояня в бездіі, чеканя, же вшытко само ся розвяже, не єст добре. Роздумуваня над выбором календаря може выкликати загмераня духа, бо не все триманя ся старого (або по середині) єст корыстне. Не можеме долго мозолити ся з календарьовыма бундзами, але, як Александер Македонскый, зразу перетяти іх, раз та до посьлідньой ниткы. Не мож фурт шкодувати старого, та новому ся лем призерати, жытя єст безконечным діяньом. Сес ци іншый календар не єст найважнішшый, важне єст Різдво. Не будме Фредровым осьлятом, котре посеред ідла з голоду хпало. Фредрів сомар не понял, же вартіст ідла не єст важна сама в собі, оно єст важне, лем коли служыт підтриманю жытя. Мусиме зрозуміти, же для істинного християнина найважнішшый не єст час святкуваня, а Рождество Сына Божого в чловечій плоти. Слово Боже чловеком стало ся понад 2000 років тому, але Бог єст понад часом. Бог од все єст, в нього не є часу минулого ани будучого. В нашого Бога час єст фурт теперішный, зато Мойсейови рюк: *Єм тым, котрый єст* (2М. 3, 14), адже о каждім часі може народити ся в нас, то залежне єст не од календаря, але од нашого „fiat" (…*най стане ся мі за словом Твоім* – Лк. 1, 38.).

Редакция *Нашого слова* мусіла выберати, ци різдвяный номер выйти мал бы по новому (28 грудня), ци як дотля – по старому (адже того рока 12 стычня). З календарьового заколоту мож было выйти ищы інакше, 5 стычня напечатати новорічный номер *Нашого слова*, получыти го з Різдвом Христовым и рахувати, же ґазета не стратит чытачів. Такє пошануваня Різдва в *Нашім слові* могло бы єднак никого не задоволити. Різдво было бы спізнене зглядом нового календаря и спереджало бы старый. Редакция не оповіла бы ся по жадній зо сторін календарьовой сварні, не зміцняла бы жадной зо сторін, але дехто міг бы відіти в тім спробу шыріня атеізма.

eprasa.pl 4ba59ad6e4

На стыку площын о ріжній поляризациі все можут ити іскры, можеме дістати рикошетом та невинні постраждати. Штож, такє ст жытя, родин мішаных (греко-католицко-православных та православно-католицкых) в нас не бракує, зато конечне єст скоре розвязаня той дилеми.

Наша ґазета може тіж лем комунікувати о святуваню Різдва Христового, згідно з обома календарями, так як то в польскых масмедія роблено (бесідовано, же 6 стычня православны и греко-католикы святкуют Велию, а 7 мают Різдво Христове). Думам, же не можна быти неутральным в справі барз важній для справжнього християнина (не важне ци зове ся греко-католиком ци православным). Не повинни сме сперати ся (ци ліпшый єст новый ци старый календар), а задбати о Різдво. Час святкуваня не был и не єст найважнішшый, важне єст, жебы сме гідні привитали Новонародженого Ісуса, та в радости и полагоді приняли як найважнішшого члена нашой родины. Най каждый святкує як хоче, справжный християнин николи не повіст, же його Різдвяны свята сут правдивы, а іншы ні, Ісус Христос не неґувал свят Старого Завіту. Істина єст не в календари (якый сам в собі єст змінный), а в незміннім Богу, Котрого ниякый календар не годен обмежыти, бо сотворіня ниґда не дорівнат Сотворительови.

Часом здає ся нам, же час обертат ся колесом. Кєд был єм малым хлопчыском, мали сме дві Велиі и два Різдва. Першу вечеряли сме 24 грудня в сусідів Поляків, та часом разом з нима ишли сме на *Пастерку*. Была чысто іншом Службом Божом, не зато, же служена была о пілночы, але о єй настрій. Радіст з пришествія Божого Отрочате чуло ся в сьпіві та выписана была на лицях молящого ся народа. Друга Велия была в нас 6 стычня, были сме єй ґаздами, а Полякы гістми. Не забуду, як єдного рока мама вчыли нас співу тропаря Різдва, жебы ціла родина сьпівала го достойно. Полякы тіж з нами сьпівали, выхованы за Бугом знали нашы коляды. Товды святкували сме іхні и свої Свята и так нам остало до гнеска. Шанували сме ся, мы не робили сме на іхні, а они на нашы тіж тракторами, ани машынами ся не товкли. Робили сме лем тото, што было мусом, жывину треба кормити каждого дня. Гнеска зас мам два Різдва, лем же оба сут нашы, не мож іх ділити, так як колиси на іхні и свойі.

Настал такый сьвіт, же хоц сме вшыткы свої, то и так о ріжнім часі святкуєме тоты самы свята. Кєд подумам о надходящым Різдві, то тішу ся и сумую. Ріжниці не сут злы, злом єст розєднаня и поділ цілости. Розєднаня несе найбільшу шкоду нашой традициі, сыла жыє в зєднаній ріжнородности. Календарі нас розєднуют та занепадат єдніст невеликой, лемківской родины, греко-католицко-православной. Ани малы, ани великы колядникы не підут юж разом од першой до послідньой нашой хыжы в селі, не підут великом громадом нести радіст з Рождества Сына Божого. Може малом жмінком підут на першы, а пак подібном на другы Свята, та лем до выбраных хыж, не до вшыткых як дотля. Будут и такы, котры не підут юж по колядуваню. Жыєме не сами зо собом, а разом з родином и сусідами, адже шануйме єдны и другы Свята, бо святкуют іх не чужы, а нашы братя и сестры. Мам надію, же не лем по крови, але и во Христі Ісусі, а *Єлици*, сьпіване в Різдво, не буде лем порожніма словами. Справжный християнин не лем 25 грудня ци 7 стычня має быти во Христа облеченый, фурт маме жыти Христа рады. ●

РЕЦЕНЗІЇ

«Під вулканом» – драма. Режисер: Даміан Коцур, сценарій: Даміан Коцур, Марта Конажевська, оператор: Микита Кузьменко. У ролях: Анастасія Карпенко, Софія Березовська, Роман Луцький, Федір Пугачов. Виробництво: Польща. Дата виходу: 2024 рік. Тривалість: 105 хвилин.

Леся КОРОСТАТЕВИЧ

Чи знають вони?

Повнометражна робота «Під вулканом» – друга в кар'єрі режисера Даміана Коцура, але вона вже встигла привернути увагу широкої аудиторії на Міжнародному кінофестивалі в Торонто, де відбулася прем'єра. Стрічка демонструвалася і в Варшаві в рамах 9-го кінофестивалю «Ukraïna!». Фільм «Під вулканом» також був обраний для участі в боротьбі за премію «Оскар».

Ця стрічка розповідає про українську родину, яка спершу насолоджується відпочинком на іспанському острові Тенерифе, але з початком повномасштабного російського вторгнення в Україну все змінюється. Вони за одну ніч перетворюються з туристів на біженців, стикаючись із питанням виживання і пошуку дороги додому в умовах, коли війна порушує всі звичні уявлення про безпеку і спокій. Фільм розкриває глибоку людську драму, що стає водночас символічною історією універсальної кризи: в будь-який момент кожен із нас може втратити почуття захищеності та стабільності.

Коцур висвітлює не лише особисту драму головних героїв, а й піднімає загальнолюдські питання про реакцію суспільства на трагедії інших людей, про емпатію та її відсутність у кризові часи. Історія родини на тлі глобальних подій дозволяє задуматися: як суспільство ставиться до чужого болю і чи здатне воно на співчуття. Фільм демонструє, що біль часто залишається непоміченим, коли не торкається особисто, і як легко людям закрити очі на страждання інших, залишаючись у комфорті своєї повсякденності.

Українські актори своєю грою передають внутрішні переживання героїв, які намагаються подолати відчуження і невизначеність у світі, що несподівано змінюється. Операторська робота Микити Кузьменка створює яскраві образи, що збагачують розповідь глибокими контрастами та символічними картинами.

На тлі мальовничих краєвидів Тенерифе, які спочатку символізують ідилію та спокій, відбувається трансформація – природні багатства і краса цього місця починають контрастувати з тривогою і болем героїв.

18.

eprasa.pl 4ba59ad6e4

ВІТАННЯ

Дорогим Ювілярам

Софії та Ярославові Холявкам

з нагоди 70-ліття подружнього життя
довгих років разом, міцного здоров'я,
багато радості і щастя, Божих ласк
на многії і благії літа бажають
діти Богдан з Уляною, Данута з Мирославом
внуки Данута з Сергієм, Михайло, Даріуш,
Олександр і правнук Олександр

ДО УВАГИ БАТЬКІВ!

Надсилайте нам фотографії ваших дітей, які народилися в 2024 році. Для того, щоб вони з'явилися у святковому номері нашої газети, чекаємо на знімки до 26 грудня на електронну адресу редакції: **redakcja@nasze-slowo.pl.**
Просимо зазначати ім'я, прізвище, вагу, зріст, а також місцевість – бажано українською мовою. Чекайте відповіді на свій лист. Якщо відповіді немає, значить, редакція не отримала фото. В такому разі просимо надіслати мейл ще раз або телефонувати нам: +48 (22) 677-88-10.

Редакція «Наше слово»

Продовження з 17 сторінки

Микита Кузьменко створює образи, які віддзеркалюють ізоляцію та розпач персонажів, залишених у своєму горі на тлі байдужого та мирного світу. Кожен кадр фільму – це окрема картина, що дозволяє глядачеві відчути відчуження та ізоляцію героїв, які змушені стикнутися з реальністю, що нагадує про крихкість і непостійність людського щастя.

Один із центральних елементів фільму – це питання відчуження. Героїня неодноразово ставить запитання: «А чи думаєш, що вони знають?» Її питання не стосується лише знань про події в Україні, але й більш загальної теми: чи здатні люди, які живуть своїм повсякденним життям, дійсно зрозуміти і усвідомити страждання інших? Фільм зображає суспільство, яке продовжує жити звичайним життям, не звертаючи уваги на трагедії, що розгортаються далеко від них. Поки українська родина намагається прийняти нову реальність, інші відпочивальники, з якими вони ділять пляж, – святкують, купаються, насолоджуються відпусткою, як ніби ніщо важливе не відбувається.

Цей контраст підкреслює не лише ізоляцію героїв, а й байдужість суспільства. Режисер створює картину, яка символізує людську схильність до відсторонення від болю інших, якщо цей біль не є частиною їхнього життя. Це розкриває актуальну проблему сучасного світу – чим далі триває конфлікт, тим менш чутливим стає світ. Навіть найстрашніші події можуть залишитися непоміченими для тих, хто не відчуває їхнього впливу на собі.

Тема біженства набуває додаткового виміру через зустріч героїні з темношкірим хлопцем-біженцем, який також опинився на острові в пошуках кращого життя. Він ризикував своїм життям, щоб досягти безпечного місця, втративши єдиного друга. Його історія стає болючим нагадуванням про універсальність проблеми біженства, яка залишається поза увагою західного світу. Героїня, яка теж стала біженкою, бачить у ньому віддзеркалення свого становища – обидва мріють про безпеку і стабільність, але стикаються з байдужістю світу.

Фільм також зображує складні родинні стосунки. Молода дівчина, підлітка, має непрості відносини з мачухою, яка намагається встановити з нею контакт, але не отримує взаємності. Це викликає напругу: дівчина відчуває відчуження і не приймає нову жінку в житті батька. Складні стосунки мачухи і батька, які часто сваряться, ще більше підсилюють стан кожного з героїв, адже вони не знаходять підтримки навіть у найближчих людей.

«Під вулканом» порушує питання: наскільки ми здатні відчути біль інших? Через досвід біженців фільм підштовхує до роздумів про емпатію та готовність до допомоги, нагадуючи, що будь-яка нація чи людина може опинитися у ситуації, коли вони потребують розуміння.

Байдужість – це лейтмотив фільму: для багатьох події, що відбуваються на іншому кінці світу, залишаються лише далекими новинами, які легко ігнорувати. Героїня, яка задає питання, чому оточуючі не помічають її болю, змушує нас задуматися: чи здатні ми на справжнє співчуття?

Звуковий дизайн фільму також заслуговує на увагу. Відсутність музики в ключових сценах підсилює атмосферу ізоляції та напруги. Режисер, прагнучи додати фільму документальної реалістичності, дає змогу глядачеві відчути події крізь природні звуки оточення, а не крізь драматичні музичні композиції. Це додає фільму документальної реалістичності, роблячи сцени більш відчутними та природними, а емоції героїв – глибшими.

«Під вулканом» – це більше, ніж просто історія однієї родини. Це фільм, що піднімає питання про людяність, здатність до співчуття та значення емоційної підтримки в часи випробувань. Контраст яскравих пейзажів Тенерифе з внутрішнім болем героїв робить фільм цікавим, а порушені теми нагадують про універсальність людських страждань. Коцур майстерно поєднує особисту драму з глобальними темами війни, біженства та байдужості, створюючи кінематографічний досвід, що залишає слід.

Цей фільм – ніби тихе, але потужне нагадування, що всі ми в певний момент можемо опинитися «під вулканом», і від нашої здатності розуміти інших залежить, чи буде світ місцем для всіх. ●

eprasa.pl 4ba59ad6e4

Передплата «Нашого слова» на 2025 рік

ПОЛЬЩА

Кількість примірників	Ціна одного примірника в передплаті	Квартал	Пів року	Рік
ЗВИЧАЙНА ПОШТА (PRZESYŁKA EKONOMICZNA)				
1 примірник	**7,00** зл + поштові оплати	**145,00** зл	**290,00** зл	**580,00** зл
3 примірники і більше (ціна одного примірника)	**7,00** зл без поштових оплат	**91,00** зл	**182,00** зл	**364,00** зл
АВІАПОШТА (PRZESYŁKA PRIORYTETOWA)				
1 примірник	**7,00** зл + поштові оплати	**155,00** зл	**310,00** зл	**620,00** зл
10 примірників і більше (ціна одного примірника)	**7,00** зл без поштових оплат	**91,00** зл	**182,00** зл	**364,00** зл

ЄВРОПА + УКРАЇНА

Пів року	Рік
АВІАПОШТА	
550,00 зл	**1100,00** зл
130,00 євро	**260,00** євро

КАНАДА

Пів року	Рік
АВІАПОШТА	
580,00 зл	**1160,00** зл
200,00 дол КАНАД.	**400,00** дол КАНАД.

США

Пів року	Рік
АВІАПОШТА	
580,00 зл	**1160,00** зл
140,00 дол США	**280,00** дол США

ОГОЛОШЕННЯ

Ґданська Маланка 2025

Субота 11 січня 2025 р. о 20:00
До танцю гратиме гурт ГАРАЗД
Місце: Karczma Trzy Dęby, ul. Spacerowa 49
Резервація: gdansk.malanka@gmail.com
тел. 724 999 192 (Андрій), тел. 660 933 700 (Анна)
Сердечно запрошуємо!

Організатори

МАЛАНКА У ТШЕБ'ЯТОВІ!

Забава відбудеться 1**8.01.2024 о 20:00**.
До танцю гратиме гурт «HARAZD».
Організатори гарантують теплі і зимні страви та веселу забаву до рання!
Місце: Домівка ОУП, вул. Śluzowa 21.
Кількість місць обмежена!
Детальніша інформація та резервація місць за номером телефону: Богдан Патра +48 609 271 201
Щиросердечно запрошуємо всіх охочих до спільної забави!

Організатори

Фото на 1, 2, 3, 16 сторінках – Павла Лози

Наше Слово **Adres:** Redakcja "Nasze Słowo", ul. Kościeliska 7, 03-614 Warszawa, tel.: **biuro redakcji** – tel./fax 22 677-88-10, +48 510-162-854, redaktor naczelny – 22 677-88-11, sekretarz redakcji – 22 677-84-46, redakcja – 22 677-84-45. **E-mail:** redakcja@nasze-slowo.pl, prenumerata@nasze-slowo.pl, ogloszenia@nasze-slowo.pl Internet: www.nasze-slowo.pl **Kolegium Redakcyjne:** Piotr Tyma, Paweł Łoza, Tetiana Daniuczenko, Anastazja Krawczuk. **Zespół redakcyjny: pełniący obowiązki redaktora naczelnego** – Paweł Łoza, **sekretarz** – Tetiana Daniuczenko, **redaktorzy** – Igor Szczerba (Warszawa), Anna Winnicka (Koszalin), Grzegorz Spodarek (Kętrzyn), redaktor stylistyczny – Anna Russu, redaktor techniczny – Olga Michaluk, **biuro redakcji** – Katarzyna Stepan. **Współpracownicy:** Anastazja Krawczuk (Warszawa), Stefan Migus (Olsztyn), Piotr Andrusieczko (Kijów), Ludmiła Łabowicz (Białystok), Olena Humeniuk (Kijów), Adam Wiewiórka (Legnica), Daryna Popil (Warszawa), Władysław Graban (Krynica Zdrój), Piotr Wirchniański (Gładyszów).
Wydawca: Związek Ukraińców w Polsce, ul. Kościeliska 7 03-614 Warszawa, tel.: 22 679-96-77 (sekretariat), E-mail: sekretariat@ukraincy.org.pl, biuro@ukraincy.org.pl Internet: http://ukraincy.org.pl **Fotoskład:** Redakcja „Nasze Słowo" **Druk:** Drukarnia „Efekt". Nakład 2000 egz. Pismo dofinansowano ze środków budżetu państwa Związek Ukraińców w Polsce, ul. Kościeliska 7, 03-614 Warszawa.
Konto bankowe dla wpłat w PLN: 47 1160 2202 0000 0000 5515 6292
Konto bankowe dla wpłat w EURO, CAD: IBAN: PL47 1160 2202 0000 0000 5515 6292 BIC/S.W.I.F.T.: BIGBPLPWXXX Bank Millennium S.A., ul. S. Żaryna 2a, 02-593 Warszawa,
Konto bankowe dla wpłat tylko w USD: IBAN: PL20 1160 2202 0000 0000 5515 6196 BIC/S.W.I.F.T.: BIGBPLPWXXX Bank Millennium S.A., ul. S. Żaryna 2a, 02-593 Warszawa.

Poglądy autorów publikacji nie zawsze są zbieżne z poglądami redakcji. Za wiarygodność faktów odpowiadają autorzy. Redakcja nie zwraca tekstów nie zamówionych oraz zastrzega sobie prawo ich redagowania, skracania i zmiany tytułów. Koresponduje z czytelnikami tylko na łamach tygodnika. Rozpowszechnianie materiałów z „Naszego Słowa" wyłącznie za zgodą redakcji. Za treść ogłoszeń i reklam redakcja nie ponosi odpowiedzialności.

„Nasze Słowo" dostępne jest w oddziałach Poczty Polskiej, w wybranych EMPiK-ach oraz w wydaniu internetowym www.eprasa.pl/news/nasze-slowo.

Publikacje wyrażają jedynie poglądy autora/ów i nie mogą być utożsamiane z oficjalnym stanowiskiem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji. Статті виражають точку зору авторів і не можуть уособлювати офіційну позицію Міністра внутрішніх справ та адміністрації.

eprasa.pl 4ba59ad6e4

ЗОЛОТО І ВУСА

Маланка в Народному

ЛОКАЛЬНА КУХНЯ • БАР • ОРКЕСТР ЗІ ЛЬВОВА

25/01/2025 год. 20.00

ПІД ЧАС МАЛАНКИ ВІДБУДЕТЬСЯ АУКЦІОН НА ПІДТРИМКУ УКРАЇНИ

Квитки:

Звичайні: до 31.12.2024 - 250 зл (від 1.01.2025 - 300 зл)
Студентські: до 31.12.2024 - 190 зл (від 1.01.2025 - 250 зл)

Обов'язкова резервація місць: тел. 730 188 648 (пн-пт 9.00-16.00)

До зустрічі в Народному домі в Перемишлі!

платна реклама

eprasa.pl 4ba59ad6e4